

Heb jij dat ook?

Zoeken naar verbinding

© Fabien van der Ham | www.filosovaardig.nl

Het motto van de Week Tegen Pesten 2021 is 'Buitensluiten? Uitgesloten!'.

www.weektegenpesten.nl: "Samen zorg je voor een groepsklimaat waar iedereen erbij hoort, een plek heeft en zich welkom voelt. Buitensluiten hoort daar niet bij! Door mee te doen aan de Week Tegen Pesten, maak je een goede start in het nieuwe schooljaar waarin je met elkaar zorgt voor een fijne en veilige school."

Door met de kinderen uit je klas te filosoferen over bepaalde aspecten die horen bij een goed groepsklimaat kun je de kinderen aan het denken zetten over deze onderwerpen. Dat levert kinderen andere inzichten op dan dat je als leerkracht zegt: zo wil ik het. De kans dat ze zich positief gedragen gewoon omdat ze dat zelf willen, is dan groter.

Wat is filosoferen?

Filosoferen is op zich niet moeilijk, het is hooguit even wennen want als volwassene mag je nu eens niet je mening geven. Het gaat om het denken van de kinderen en om hun antwoorden. Het enige wat jij als begeleider mag doen, is vragen stellen en beurten geven.

Het is wel belangrijk dat de kinderen steeds argumenten geven bij hun antwoorden. Dit kun je stimuleren met doorvraagvragen als:

- Hoe weet je dat?
- Wie bepaalt dat?
- Zou het ook anders kunnen zitten?
- Is dat altijd zo?

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

- Kun je een voorbeeld geven?
- Bestaat daar een regel voor?

Lees eventueel ter voorbereiding eerst de gratis mini-cursus filosoferen met kinderen op www.filosovaardig.nl/mini-cursus

Vooruitblik

Als je met iemand iets gemeenschappelijks hebt, dan ben je veel minder geneigd om die ander buiten te sluiten. Daarom gaan de kinderen bij deze les op zoek naar overeenkomsten met elkaar. Vervolgens gaan ze daarover in gesprek.

Doelgroep

Groep 1 t/m 5.

Duur

30-45 minuten

Voorbereiding en/of benodigdheden

Een koord

Start van de les: over de streep

Deze startoefening laat kinderen ontdekken met wie ze een ervaring delen. Wie weet ontdekken de kinderen dat ze met meer kinderen iets gemeen hebben dan ze dachten.

Bij deze activiteit gaan alle kinderen staan en heb je ruimte nodig. Leg in het midden van de ruimte een touw of iets dergelijks op de grond neer, zodat een soort streep ontstaat. Alle kinderen gaan aan één kant van de streep staan. Stel dan steeds een vraag uit het rijtje hieronder. Iedereen die op deze vraag ja kan antwoorden stapt naar de andere kant van de streep. Vervolgens kijken de kinderen wie er nog meer over de streep ging. Dan stappen ze weer terug en stel je een nieuwe vraag. Je kunt natuurlijk ook zelf vragen verzinnen. Laat bij deze oefening één of twee keer een paar kinderen aan het woord over de betreffende ervaring.

Over-de-streepvragen:

- Heb je wel eens een berg beklommen?
- Heb je wel eens geschaatst?
- Ben je bang voor spinnen?

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

- Heb je een hekel aan spuitjes?
- Ben je goed in rekenen?
- Heb je wel eens een inbreker in huis gehad?
- Heb je een huisdier?
- Heb je een rare buurvrouw?
- Heb je wel eens in het ziekenhuis gelegen?
- Ben je het oudste kind thuis?
- Hou je van dansen?
- Kun je een koprol maken?
- Praat je wel eens met je knuffel?
- Ben je meer dan één keer verhuisd?
- Heb je wel eens iets gebroken?
- Heb je een wiebeltand?
- Heb je een plant in je slaapkamer?
- Heb je een geheim?
- Ben je buiten Nederland geboren?
- Ben je wel eens verliefd geweest?
- Heb je wel eens in een hondendrol gestapt?

Na vijf à tien vragen stop je ermee en laat je iedereen in de kring zitten.

Tip: Vonden de kinderen dit een leuke oefening? Doe hem dan een andere keer nog een keer en laat dan alle kinderen van tevoren een zelfbedachte vraag aan je doorgeven.

Napraten en doorpraten

Praat na over deze oefening. Vraag of de kinderen verrast waren over de dingen die ze gemeenschappelijk hadden met anderen. Praat vervolgens verder met bijvoorbeeld de volgende vragen.

- Heb je met iedereen iets gemeenschappelijks?
- Is het leuk als iemand hetzelfde als jij hebt meegemaakt?
- Begrijp je een ander beter als je hetzelfde hebt meegemaakt?
- Is het belangrijk om elkaar te begrijpen?
- Zou het leuk zijn als iedereen in de klas helemaal hetzelfde was?
- Wat is er leuk aan verschillend zijn?
- Wat is er leuk aan hetzelfde zijn?
- Zou je liever een klas hebben waarin iedereen op elkaar lijkt of juist een klas met bijzondere kinderen?

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Afronden: matchen

Bij deze afsluitende activiteit gaan de kinderen weer op zoek naar gemeenschappelijkheden met andere kinderen. Maar dit keer op een andere manier. Laat iedereen door elkaar lopen tot je stop roept. Dan gaat elk kind bij het voor hem dichtstbijzijnde kind staan en gaat met hem of haar op zoek naar dingen die ze gemeenschappelijk hebben door elkaar vragen te stellen.

Denk aan:

Heb je ook een broertje?

Zit je ook op voetbal?

Is jouw lievelingskleur ook turquoise?

Etc.

Na een minuut moeten de kinderen weer kriskras door de klas lopen tot je stop roept en dan moeten ze hetzelfde doen met een ander kind dat nu het dichtste bij hen staat. Dit kun je zo vaak herhalen als je wilt en zolang het nog leuk is. En wie weet levert het nieuwe vriendschappen op.

Tip

Meer ideeën voor filosofische gesprekken die bij kunnen dragen aan een goede groepssfeer vind je op filosovaardig.nl/blog/denkprikkels/voorkom-pesten/

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads